

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องด้านการอ่านในระยะแรกเริ่มนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านในระยะแรกเริ่ม 2) เพื่อหาความเหมาะสมของชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องด้านการอ่านในระยะแรกเริ่ม สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัยตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องด้านการอ่านในระยะแรกเริ่ม

การพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องด้านการอ่านในระยะแรกเริ่ม ประกอบด้วย แบบฝึกหัดวิชาภาษาไทยต้นแบบและบทเรียนออนไลน์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านการอ่าน

แบบฝึกหัดวิชาภาษาไทยต้นแบบ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เนื้อหาที่จัดทำจะประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 5 ชุด และมีแบบทบทวนบทเรียน 1 ชุด โดยเนื้อหาของแบบฝึกแต่ละชุด ประกอบด้วย การตระหนักในระบบเสียงของภาษา (Phonemic Awareness) การฟังและเสียงของภาษา (Phonics) การทดสอบคำศัพท์ (Vocabulary) การส่งเสริมความคล่องในการอ่าน (Fluency) การทดสอบความเข้าใจภาษา (Comprehension) จากหลักของทฤษฎีดังกล่าวแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทยที่จัดทำขึ้นจึงถูกออกแบบให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางของ สพฐ. ประกอบด้วยเนื้อหาหลักที่เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ควรเรียนรู้ คือ พยัญชนะไทย สระในภาษาไทย การอ่านแบบแจกลูกคำ การสอนอ่านสะกดคำ มาตราตัวสะกด วรรณยุกต์ โดยแต่ละหัวข้อจะประกอบด้วยเนื้อหาและแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติหลังจากนั้นคณะผู้วิจัยได้นำบทเรียนพัฒนาเป็นบทเรียนในระบบออนไลน์

บทเรียนออนไลน์ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านประกอบด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน 30 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน 30 ข้อ ได้แก่ 1) การตระหนักในระบบเสียงของภาษา (Phonemic Awareness) จำนวน 5 ข้อ 2) การฟังและเสียงของภาษา (Phonics) จำนวน 5 ข้อ 3) การทดสอบคำศัพท์ (Vocabulary) จำนวน 5 ข้อ 4) การส่งเสริมความคล่องในการอ่าน (Fluency) จำนวน 5 ข้อ 5) การทดสอบความเข้าใจภาษา (Comprehension) จำนวน 5 ข้อ และ 6) แบบทบทวนที่รวบรวมจากเนื้อหาหลักทั้ง 5 หัวข้อจำนวน 5 ข้อ นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยได้จัดทำวีดิทัศน์การสอนตามหลักการ 5 ด้าน และจัดทำเนื้อหาแบบฝึกหัดที่ผู้ใช้สามารถใช้งานผ่านระบบออนไลน์ได้

ผลการวิจัย การพัฒนาชุดนวัตกรรมการส่งเสริมพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องด้านการอ่านในระยะแรกเริ่ม พบว่า การจัดทำแบบส่งเสริมพัฒนาการนี้ตระหนักถึงหลักการ 5 ด้าน สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านการอ่านในระยะแรกเริ่ม โดยคณะผู้วิจัยได้เรียงลำดับความสำคัญของการอ่านที่ต้องวางรากฐานให้นักเรียนเข้าใจถึงหลักการใช้สายตา การแยกแยะและการออกเสียง สอดคล้องกับทฤษฎีทางภาษาศาสตร์เสาหลัก 5 ต้น (Five Pillars) โดยศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู (2554) ได้ทำงานวิจัยด้านการส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

การหาความเหมาะสมของชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องด้านการอ่านในระยะแรกเริ่ม

การหาความเหมาะสมของชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องด้านการอ่านในระยะแรกเริ่ม คณะผู้วิจัยตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาในการใช้ซึ่งเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. โดยได้นำมาศึกษาในด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการแก้ไข คือด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นำมาเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก และได้ใช้หลักการสอนเป็นขั้นตอนตามแนวคิดทฤษฎีเสาหลัก 5 ต้น เรียงลำดับไป

จากผลการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาภาษาไทย พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาภาษาไทย พบว่าการประเมินความเหมาะสมเนื้อหาวิชาภาษาไทยที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานวิจัยโดยมีคำถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 ข้อ พบว่าส่วนใหญ่ใช้ได้ ซึ่งมีค่า IOC = 1 จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 การแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ข้อ 9 ภาษาที่ใช้ชัดเจน ข้อ 11 วิธีการประเมินผลแต่ละบทเรียน สามารถเข้าใจได้ง่าย และ ข้อ 14 ให้มีการจัดการเรียนรู้จากชุดการเรียนในเรื่องอื่น ๆ IOC = 0.4 จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3 ความยากง่ายของเนื้อหา มีความเหมาะสม การตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านมีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านครบถ้วน ได้เสนอแนะให้แก้ไขข้อความบางอย่างที่ไม่เหมาะสม ไม่สื่อถึงคำบางคำ หรือในคำบางคำที่นักเรียนอาจมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนได้

การประเมินความเหมาะสมแบบฝึกหัดภาษาไทยในระบบออนไลน์ พบว่า จากคำถามผู้ทรงคุณวุฒิ 14 ข้อ มีข้อที่มีค่า IOC = 1 จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6 เนื้อหาบทเรียนเรียงลำดับน่าสนใจ ข้อ 7 การตอบแบบฝึกหัดทักษะน่าสนใจ ข้อ 10 กราฟฟิกและการออกแบบมีความน่าสนใจ ข้อ 12 กิจกรรมประกอบการเรียนตามลำดับจากง่ายไปยาก และข้อ 13 สีสนในการออกแบบเว็บไซต์มีความเหมาะสม ค่า IOC 0.6 จำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 4 ข้อความ คำสั่ง อธิบายได้ชัดเจน ข้อ 9 ภาษาที่ใช้ชัดเจนและกระชับ และข้อ 14 มีความถูกต้องในการเชื่อมโยงภายในเว็บไซต์ ค่าความเหมาะสมโดยรวมทั้งฉบับ คือ 0.82 แสดงว่า มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้งานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นสามารถใช้สำหรับส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านหรือเด็กที่มีภาวะเสี่ยง ซึ่งครูผู้สอนได้ดำเนินการคัดกรองเบื้องต้นแล้ว และเมื่อได้ให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน จำนวน 10 คน ใช้ชุดส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น สามารถใช้แก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย ในด้านการอ่านทุกด้านเป็นไปในทางที่พัฒนาขึ้น โดยมีผลคะแนนก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการพัฒนาชุดนวัตกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านวัตกรรมที่ใช้เป็นสื่อประสม (Multimedia) และทำให้นักเรียนเข้าถึงได้ง่าย สามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ชลิษา ประชุมวรรณ และสุวิช ธีระโคตร (2557) ศึกษาการพัฒนาเกมคอมพิวเตอร์ส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ พบว่า การส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องโดยการใช้เกมคอมพิวเตอร์ที่สร้างขึ้นด้วยสื่อประสมสามารถส่งเสริมการอ่านของเด็กเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ในการวิจัยยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้ทดลองใช้มีความพึงพอใจกับภาพประกอบในสื่อที่จัดทำขึ้นเพราะมีภาพประกอบที่มีสีสันสวยงามและทำให้ได้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และไม่น่าเบื่อต่อการเรียนการสอนต่างไปจากการเรียนรู้จากหนังสือ

นอกจากนี้ในชุดส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านยังมีสื่อช่วยสอนสำหรับครู ที่สังเกตเห็นนักเรียนมีความบกพร่องตั้งแต่ระยะแรกเริ่ม และช่วยให้นักเรียนได้ใช้นวัตกรรมดังกล่าว เป็นแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ไม่ปล่อยให้เด็กมีความผิดปกติดีก หรือมีความพิการซ้อน อันจะเป็นผลให้นักเรียนอาจมีปัญหาด้านอื่น ๆ ตามมาด้วย การใช้ใช้นวัตกรรมนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อฝึกหัดและทบทวนบทเรียนตามหลักสูตรของโรงเรียนในสังกัดสพฐ.

ผู้ใช้งานชุดส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านสามารถเลือกดูคลิปวิดีโอที่สอนในแต่ละขั้นตอน แบบฝึกหัดที่จัดทำขึ้นนี้ออกแบบให้ผู้ใช้งานสามารถทบทวนโดยการเลือกภาพและคำที่สื่อความหมาย รวมทั้งแบบฝึกหัดที่มีการบันทึกเสียงของผู้เข้าใช้และสามารถเช็คเสียงของตนเองในการอ่านคำแต่ละคำ สิ่งนี้ทำให้ผู้ใช้งานได้รับผลย้อนกลับทันทีว่าตนเองได้มีการออกเสียงอ่านคำได้ถูกต้องหรือมีความผิดพลาดเพียงเล็กน้อย แค่นั้น นอกจากนี้ชุดส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่สร้างขึ้น ยังประกอบด้วยรูปภาพกราฟฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียงที่ได้ยินการอ่านของตนเอง รวมทั้งการประมวลผลทันทีที่ทำแบบฝึกเสร็จ นับว่าเป็นการตอบสนองต่อผู้ใช้งานที่เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างบูรณาการ

นวัตกรรมชุดส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านนี้ยังเป็นเครื่องมือช่วยให้ครูสามารถสอนวิชาภาษาไทยได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยเริ่มจากง่ายไปหายากอันจะทำให้ผู้ที่เข้าใช้บทเรียนมีกำลังใจที่จะเรียนรู้และการเข้าทำแบบฝึกหัดในระบบ

ออนไลน์ นอกจากนี้ยังช่วยทำให้เห็นผลสัมฤทธิ์ได้อย่างทันที ซึ่งเป็นผลให้รู้ว่าตนเองมีพัฒนาการอยู่ขั้นตอนใด และจะต้องแก้ไขความบกพร่องของตนเองอย่างไร

การพัฒนานวัตกรรมชุดส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านนี้เป็นการช่วยเหลือให้เด็กได้รับการแก้ไขตั้งแต่ระยะแรกเริ่ม จึงเป็นการส่งเสริมเพื่อป้องกันปัญหาของความบกพร่องด้านอื่น ๆ อีกมากมาย สอดคล้องกับวินิดดา ปิยะศิลป์ และคณะ (2558) กล่าวว่า การวินิจฉัยโรคของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ตั้งแต่แรกเมื่อพบปัญหา (Early Detection) และการวางแผนให้ความช่วยเหลือทั้งด้านการแพทย์และการศึกษาตั้งแต่แรกอย่างเหมาะสม (Early Intervention) จะช่วยลดผลกระทบที่เกิดขึ้นตามหลังได้ อีกทั้งยังช่วยให้เด็กสามารถเรียนรู้ต่อไปได้ในวิธีการที่แตกต่างจากเพื่อนและอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมเป็นอย่างดี และสอดคล้องกับ อรัญญา สิงโสภา และสมหวัง นิลพันธ์ (2559) ได้กล่าวถึงแนวทางการช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ว่า ไม่มีวิธีใดวิธีเดียวของการสอนที่สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพกับเด็กทุกคน ปัญหาการเรียนรู้ของเด็กกลุ่มนี้ไม่สามารถแก้ไขหรือใช้เทคนิคในแบบฝึกหัดแบบใดแบบหนึ่งเพียงอย่างเดียว ครูผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทในการใช้เทคนิควิธีสอนใช้สื่อ รวมถึงสร้างสรรค์สื่อที่เหมาะสมกับความต้องการของเด็กแต่ละบุคคล โดยใช้วิธีสอนที่เน้นในเรื่องเสียงและการเชื่อมโยงระหว่างเสียงกับตัวอักษร เพื่อให้ได้รับความรู้ความเข้าใจจากสิ่งที่อ่านได้ถูกต้อง ในการสอนเด็กที่มีความบกพร่องด้านการอ่านโดยใช้วิธีสอนเช่นเดียวกับเด็กทั่วไป จึงไม่เป็นการเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ เด็กกลุ่มนี้จะประสบผลสำเร็จได้ดั่งนั้น ครูผู้สอนจะต้องรู้จักเลือกวิธีสอน สื่อ และอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กให้มากที่สุด

จากการสร้างนวัตกรรมชุดส่งเสริมพัฒนาการนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จึงเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องและเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งนวัตกรรมนี้ออกแบบมาจากครูที่เข้าใจในวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนและจากวิธีการสอนที่สอดคล้องกับภาวะที่นักเรียนบกพร่องด้านการอ่าน โดยเน้นในระยะแรกเริ่มของการเริ่มหัดอ่านอย่างถูกวิธี และยังมีแบบฝึกหัดที่ตอบสนองต่อความบกพร่องหรือมีความเสี่ยงที่จะบกพร่องด้านการอ่านที่นักเรียนเป็นอยู่ ส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจตลอดจนการส่งเสริมให้มีทักษะการอ่านที่ถูกต้อง ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับอรัญญา สิงโสภา และสมหวัง นิลพันธ์ (2559) นำเสนอหลักการสอนอ่านในภาษาไทย 3 แบบ จากการศึกษาของบันลือ พฤษะวัน คือ การสอนให้อ่านได้ การสอนให้อ่านออก และการสอนให้อ่านเป็น 1) สอนให้อ่านได้มีวิธีสอนโดยการให้อ่านเป็นคำเริ่มจากรูปภาพไปสู่คำและประโยค 2) สอนให้อ่านออกวิธีนี้ต้องสอนให้รู้จักพยัญชนะ สระ เพื่อใช้ผสมเสียงแล้วอ่านเป็นคำ เน้นการออกเสียงให้ถูกต้องจากปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องใช้หลักการเชื่อมโยงการเรียนรู้ โดยการให้เห็นพยัญชนะ สระ แล้วจึงฝึกผสมเสียงสะกดคำ 3) สอนให้อ่านเป็นขั้นนี้ถือเป็นการเรียนรู้เรื่องราวจากการอ่านซึ่งในงานวิจัยนี้ได้นำหลักการสอนดังกล่าวมาใช้เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านออกและอ่านเป็น ฉะนั้นการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำนวัตกรรมนี้ไปใช้กับนักเรียนทุกสังกัดเพื่อส่งเสริมการอ่าน
2. ควรนำข้อมูลที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดมาวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อช่วยนักเรียนได้ทันเวลาและช่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความบกพร่องในเชิงลึกได้
3. ควรเผยแพร่เว็บไซต์เพื่อให้โรงเรียนนำไปใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนทุกคนทั่วประเทศ
4. การนำผลงานวิจัยนี้ไปอ้างอิง โปรดระมัดระวัง เนื่องจากการวิจัยนี้ใช้ในกลุ่มตัวอย่างเฉพาะคือเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน หรือมีความเสี่ยงที่จะบกพร่องด้านการอ่านที่เรียนอยู่ในโรงเรียน สพฐ.

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนานวัตกรรมชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านในระดับชั้นอื่น
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างเด็กที่ใช้และเด็กที่ไม่ใช้นวัตกรรมชุดนี้
3. ควรมีการศึกษาการพัฒนานวัตกรรมชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องประเภทอื่น
4. ควรมีการศึกษาการพัฒนานวัตกรรมชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านอื่น เช่น นวัตกรรมชุดส่งเสริมด้านการเขียน นวัตกรรมชุดส่งเสริมด้านการเรียนคณิตศาสตร์